

DÜNYA SOYA DURUMU - Kasım 2014

Prof. Dr. M. Hikmet BOYACIOĞLU
Okan Üniversitesi
Gıda Mühendisliği Bölüm Başkanı
hikmet.boyacioglu@okan.edu.tr

2014/15 Sezonu Görünümü

Uluslararası Hububat Konseyi, IGC; 27 Kasım 2014 tarihli son raporunda; 2013/14 sezonu sonunda 284 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya soya fasulyesi üretimini, Temmuz 2014/Haziran 2015 döneminde, 30 Ekim 2014 tarihli öngörüsünden 1 milyon ton ve 2013/14 sezonundan 24 milyon ton yüksek olarak, 308 milyon ton miktarda açıklamıştır.

Konsey; 2014/15'de, tüm başlıca üreticilerdeki bereketli ve rekor hasatlar ile desteklenen, küresel soya fasulyesi üretiminin yıldan yıla %8 oranında yükselerek tüm zamanların en yüksek düzeyinde öngörüldüğünü belirtmiştir.

IGC, 2013/14 sezonu sonunda 283 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya soya fasulyesi tüketimini, 2013/14 döneminde, Ekim ayı öngörüsünden değişmeden ancak 2013/14 sezonundan 14 milyon ton yüksek, 297 milyon ton düzeyinde olmasını beklemektedir.

Konsey; dünya soya fasulyesi tüketiminin 2014/15'de, önceki sezondan %5 oranında yüksek rekor 297 milyon ton düzeyinde öngörüldüğünü belirtmiştir. Raporunda; son kullanıcı tarafından tipik olarak sadece önemsiz miktarda tüketilen işlenmemiş yağlı tohumlar ile tüketimde beklenen büyümenin, tipik olarak toplam kullanımın %90'ına karşılık gelen, daha fazla miktardaki kırmayı (2013/14'de 252 milyon ton, 2014/15'de 264 milyon ton) yansıttığı not edilmiştir. İlaveten, 2014/15'de soya işlemenin, özellikle Asya'da olmak üzere büyükbaş, kanatlı ve su ürünleri yetiştirme sektörleri tarafından yem için soya kırmaya olan talepteki büyüme tarafından desteklenme yönünde olduğu yorumu yapılmıştır. Ayrıca, toplam kullanımın kısmen az bir payını teşkil etmekle birlikte kırmadaki büyümenin aynı zamanda soya yağının küresel gıda ve endüstriyel sektörlerdeki öngörülen yüksek tüketiminden kaynakladığı ifade edilmiştir. Raporunda, yem amaçlı kullanımda yıldan yıla %10,4 oranında bir artış (15 milyon tona) ve gıda olarak kullanımda ise geçen yıla kıyasla %2,0 oranında bir artış (17 milyon tona) öngörüldüğü açıklanmıştır.

IGC, 2013/14 sezonu sonunda 111 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya soya fasulyesi ticaretinin, 2014/15 döneminde, Ekim ayı öngörüsünden değişmeden ancak ve 2013/14 sezonundan 4 milyon ton yüksek, 115 milyon ton düzeyinde gerçekleşeceğini tahmin etmektedir.

Konsey; dünya küresel soya fasulyesi ticaretinin, 2014/15’de yıldan yıla %4 oranında yüksek rekor 115,3 milyon ton miktarda öngörüldüğünü belirtmiştir. Raporda; önceki yıllara kıyasla ticaretteki büyümenin, önemli derecede daha az belirgin ve yeterli stokların yurt içi fiyatlar ve işleme karlılıkları üzerine baskı yaptığı, Çin’den gelen talepteki beklenen yavaşlamadan kaynaklandığı yorumu yapılmıştır.

IGC, 2013/14 sezonu sonunda 29 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya dönem sonu soya stoklarının, 2014/15 döneminde, Ekim ayı öngörüsünden değişmeden ancak 2013/14 sezonundan 11 milyon ton yüksek, 40 milyon ton düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.

Konsey; 2014/15’de beklenen rekor küresel üretim bulunabilirliği arttırdığından, dünya dönem sonu soya stoklarının hemen hemen %40 oranında yükseleceğinin öngörüldüğünü belirtmiştir.

IGC; başlıca ihracatçıların (ABD, Arjantin ve Brezilya) 2013/14 sezonu sonunda 10 milyon ton miktarda gerçekleştiğini tahmin ettiği dünya dönem sonu soya stoklarının, 2014/15 döneminde, Ekim ayı öngörüsünden değişmeden ancak 2013/14 sezonundan 12 milyon ton yüksek, 22 milyon ton düzeyinde öngörüldüğünü açıklamıştır.

Konsey, 2014/15’de dünya soya fasulyesi stoklarındaki artışın büyük bir kısmının başlıca ihracatçıların devir stoklarında beklenen belirgin (iki katından fazla) büyümeden kaynaklandığını belirtmiştir.

Dünya Soya Durumu, milyon ton

	11/12	12/13	13/14 Tahmin	14/15 Öngörü	
				30.10	27.11
Üretim	241	272	284	307	308
Tüketim	254	267	283	297	297
Ticaret	94	99	111	115	115
Stoklar	23	28	29	40	40